

Çine ve Nazilli (Aydın) İlçeleri Arkeolojik Kültür Varlıkları Envanteri 2000-2003

Neşe ATİK* / Zeynep KOÇEL ERDEM*

ANAHTAR SÖZCÜKLER/ KEYWORDS

Ören yeri, höyük, sıg yerleşim, nekropol, mezar (Karya tipi, kaya, sandık, lahit, tümülüs, ostotheck, urne, anıt, kule mezarlar) kutsal alan, tapınak, kilise, sur, kale, kule, sarnıç, su kemeri, yol, işlik, yazıt
Ancient site, mound, flat settlement, necropolis, grave (Carian type, rock-cut, cist, sarcophagus, tumulus, ostotheck, urn, grave monument, tomb tower) sanctuary, temple, church, fortification, fort, tower, cistern, aqueduct, road, workshop, inscription

ÖZET/ SUMMARY

Aydın il sınırları içerisinde 2000 - 2003 yılları arasında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi (MSGSÜ) Arkeoloji Bölümünden Doç. Dr. Neşe Atik başkanlığındaki bir ekip tarafından MSGSÜ Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Başkanlığının mali desteği ile arkeolojik yüzey araştırmaları gerçekleştirilmiştir.

Çalışmaların sürdürüldüğü alanlarda arazinin engebeli doğal yapısına paralel olarak çok sayıda tahkimli tepe yerleşimi ve nekropol saptanmıştır. Bunların yanı sıra höyük yerleşimleri de görülmüştür. Tahkimli yerleşmelerin ve nekropollerin içinde ve civarlarında çok sayıda işlik (zeytinyağı, şarap) ve sarnıçlar bulunmaktadır. Kaleler ve ören yerlerinde arazi genellikle kayalıktır ve buralarda, ahşap yapıların kayalara oyulmuş temel, dikme ve hatıllarına ait olabilecek izlerle karşılaşmaktadır. Yine kayalara oyulmuş merdiven basamakları ve mezarlar da doğal kayaların gereksinime uygun bir şekilde kullanıldığını göstermektedir.

Kaleler ve ören yerleri dışında kesme taş bloklarla inşa edilmiş, bir tahkimat sistemine bağlı olmayan kuleler, bölgede dikkati çekmektedir.

The survey around the city of Aydın has been carried out under the auspices of the Department of Classical Archaeology, Mimar Sinan Fine Arts University (MSGSÜ) between the years 2000-2003. Associate Professor Dr. Neşe Atik directed the team. The Research Foundation of MSGSÜ provided financial support.

The Aydın region has a rugged and rocky topography, in which there are many fortified settlements and necropolises, as well as some mounds. Many oil mills, wineries and cisterns were documented in and around the fortified settlements. At the ancient sites, the traces of foundations carved into native rock, the beams and posts of wooden constructions are still visible. Rock-cut stairs and graves also show that native rock is used whenever needed.

There are some isolated towers of ashlar masonry mostly located in the necropolis areas. These towers could be watch-towers or tomb towers. The most common grave

* Doç. Dr. Neşe ATİK (Proje Yürütücüsü); Yrd. Doç. Dr. Zeynep KOÇEL ERDEM (Proje Yürütücü Yardımcısı)/ Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi (MSGSÜ) Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü, Fındıklı İSTANBUL

Söz konusu kuleler bir nekropol alanı içerisinde yer almaktadır. Bu nedenle bu kulelerin gözcü kulesi niteliği yanı sıra mezar kulesi (anıt mezar) olmaları da kuvvetle muhtemeldir. Çeşitli mezar tiplerinin bir arada görüldüğü bu nekropolde en çok Karya tipi mezarlarla karşılaşmaktadır. Ayrıca tümülüs, sandık, lahit, oda ve heroon mezar tipleri de bölgede kullanılan farklı gömüt geleneklerine örnektirler.

Kale ve kulelerin duvar örgüleri kesme taştan ve Hellenistik Devir için karakteristik olan "bosajlı" duvar tipindedirler. Ayrıca tümülüs mezarların bir kısmı da Hellenistik Devirde olduğu gibi, çevresi kesme taş duvar örgülü, üstü toprak örtülü küçük tepelikler şeklindedir. Civarlarında Hellenistik Devir çanak çömlek parçalarının da bulunduğu kale, kule ve küçük tümülüs mezarlar, bölgede Hellenistik Devirin parlak bir dönem olduğuna işaret etmektedir. Diğer çanak çömlekler ise çok az sayıda prehistorik malzemenin yanı sıra yine çok az sayıda Bizans Devrine, az sayıda Klasik ve Hellenistik devirlerle ve bol miktarda Roma Devrine ait buluntulardan oluşmaktadır.

type of the region is Carian type. There are also various grave types in these necropolises such as tumuli, sarcophagi, cist and rock-cut, but Carian-type graves are the most common.

Some towers have ashlar masonry and bosses characteristic of the Hellenistic period. Some of the tumulus mounds are in the shape of small hills surrounded by a wall built of ashlar masonry. Around the fortifications, towers and tumuli, there are scattered pot sherds. According to the ceramics and the stonework of the fortifications, the region was rather prosperous during the Hellenistic period. Most of the other ceramics belong to the Roman period. Evidence for the Prehistoric, Classical, and Byzantine periods are rather rare.

GİRİŞ

Aydın ilinde yürütülen yüzey araştırmaları ilk kez 2000-2003 yılında MSGSÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü tarafından "Denizli - Aydın İlleri Yüzey Araştırmaları" kapsamında başlatılmış ve MSGSÜ Bilimsel ve Teknolojik Araştırmalar Başkanlığının desteğiyle yürütülmüştür. Doç. Dr. Neşe Atik başkanlığında, Yrd. Doç. Dr. Zeynep Koçel Erdem'in başkan yardımcılığında yürütülen çalışmalarda bakanlık temsilcisi olarak 2000 yılında Okan Cinemre, 2001 yılında İlknur Subaşı, 2002-2003 yıllarında ise Neşe Atik görev yapmışlardır. Diğer ekip üyeleri MSGSÜ Arkeoloji Bölümü elemanları ve öğrencilerinden oluşmaktadır. Çalışmalara 2000 yılında Yrd. Doç. Dr. Arzu Öztürk ve Arş. Gör. Elmas Baylan; 2001-2003 yıllarında ise dönüşümlü olarak araştırma görevlileri Kenan Eren, Filiz Dönmez Öztürk, H. Murat Özgen ve bölüm öğrencilerinden 2001 yılında Oğuz Erkan ve Burak Soy 2002 yılında ise G. Akgüngör, A. Melih Aktekin, Oğuz Erkan, Bilgen Kuş, Nuran Özer, E. Çiğdem Temur katılmışlardır.

ÇALIŞMA YÖNTEMİ

2000 yılında başlayan çalışmalar, 2001 yılından itibaren TÜBA-TÜKSEK (Türkiye Bilimler Akademisi - Türkiye Kültür Sektörü) Türkiye Kültür Envanteri Yürütme Kurulu, Arkeolojik Belgeleme Grubunun oluşturduğu sistemle sürdürülmüştür. Çalışmalar sıra-

sında ekibin bir kısmı arazi çalışmalarını sürdürürken bir kısmı da bir gün önce toplanan çanak çömlek, taş alet gibi küçük buluntulara ilişkin temizlik, fotoğraf ve çizim çalışmalarını yapmış, toplanan bilgilerin bilgisayar ortamına aktarılmasını sağlamıştır. Saptanan tüm kalıntılar ve buluntular saydam, dijital fotoğraf ve video çekimleri yapılarak arşivlenmiştir. Saptanan arkeolojik yerleşim, nekropol ya da tekil kalıntıların buluntu yerlerinin GPS (Global Positioning System) aleti yardımıyla coğrafi konum bilgileri (x, y, z değerleri) saptanmış, envanter formlarına ve 1/25000 ölçekli haritalara işlenmiştir.

ÇALIŞMANIN KAPSAMI VE SAPTAMALAR

Aydın ili antik Karya bölgesinde yer almaktadır. Kuzeyinde Lidya bölgesi, doğusunda Frigya, güneydoğusunda ise Likya komşu bölgeleri ile sınırlıdır. Bölgede tespit edilen en erken yerleşimler tarihöncesi devirlerle uzanmaktadır (Akdeniz 1997: 233 vd.; Günel 2003: 113 vd). Bölge kentlerinden birçoğunun Hitit kaynaklarında geçen yerleşmeler olduğu son yıllarda yapılan araştırmalarla saptanmıştır (Marchese 1989: 89, res.10). Strabon, Karya bölgesinin önemine değinmiştir¹. Yaşlı Plinius ise bölgenin önemli kentlerinden Tralleis'i *terra sigillata* çanak çömleklerinin üretim merkezleri arasında saymıştır (Pliny 1984: 158-161).

Menderes nehri (Meandros) sayesinde oldukça verimli olan bölgede Tralleis, Nysa, Aphrodisias, Akharaka, Mastaura, Brioula, Alinda ve Alabanda gibi büyük ören yerleri bulunmaktadır. Bunlar yapıları büyük ölçüde ayakta kalmış olan ören yerleridir. Bölgede Gerga gibi daha küçük, köy karakterli tepe yerleşmeleri de bulunmaktadır².

2001-2003 yılları arasındaki arazi çalışmaları sırasında şimdiye dek hiç bir kazı ve araştırmanın yapılmadığı, henüz saptanıp tescil edilmemiş antik kalıntılarla karşılaşmıştır³. Bunlardan biri olan Çine-Seferler Havutlu Tepe (env. no: N19A001) ulaşımı çok güç, büyük bir ören yeridir. Bölgede tepe yerleşmeleri, kale, kule gibi savunma sistemleri Çine-Ovacık Asarı (env. no: M20A027), Çine-Soğukoluk Kocaasar (env. no: N19A004), Çine-Hacıpaşalar Asartepe (env. no: N20A002), Çine-Deveci Asarı (env. no: M19A005) örneklerinden de görüleceği gibi oldukça yaygındır. Söz konusu kuleler, stratejik noktalara yerleştirilmiştir. Böylelikle bölgede önemli bir savunma ağına kurulmuş olduğu söylenebilir.

Yerleşimler ve savunma sistemlerinin yanı sıra Çine-Topçam Karapınar Nekropolünde (env. no: M20A032), Çine-Soğukoluk Kocaasar (env. no: N19A004), Çine-Belenköy Kabalar Gavurdamları'nda (env. no: N20A001) olduğu gibi birbirinden farklı mezar tiplerini içeren büyük nekropoller bulunmaktadır.

TÜBA-TÜKSEK arkeolojik kültür varlıkları envanter formlarına ek bilgi olarak kentsel ve kırsal kültür varlıklarının coğrafi konum bilgileri ve görsel malzemeleri de kayıt edilmektedir. Bu bağlamda kentsel kültür varlıkları arasında Çine-Kocabelen Köprüsü, Çine-Eski Çine Ahmet Gazi Camii, Ahi Bayramlı ve Ahi İbrahim kümbetleri, Çine-Eski Çine'de bir çeşme, Çine-Bereket yakınındaki kale, Nazilli- Kestel köyü içindeki su yolu, Çine-Gürleyen Çayı Köprüsü, Nazilli-Kestel köyündeki türbe ve kırsal kültür varlıklarından Topçam'daki ambarlar (lev. 13: res. 90) belgelenen kültür varlıkları arasındadırlar.

ÖREN YERLERİ

2000-2003 yıllarında yapılan saptamalarda ören yerlerinin çoğu kayalık arazilerde yer aldığından yapıların yalnızca temelleri, dikme ve hatıllarının kayalar üzerindeki izleri görülebilmektedir. Söz konusu yeni saptamaların çoğunda –yapılar büyük ihtimalle ahşap olduğundan– duvar izlerine rastlanmamaktadır.

Ulaşımı çok güç olan Çine-Seferler Havutlu Tepe ören yerinde (env. no: N19A001), kesme taştan “bosajlı” duvarları görülebilen yapılar, kaya platformlarının üzerinde olasılıkla ahşap konstrüksiyona ait düzensiz delikler (lev. 1: res. 3) ve kaya platformlarını birbirine bağlayan, kayalara oyulmuş merdivenler (lev. 1: res. 4) görülmektedir. Yerleşme içindeki bir kaya sığınağının (lev. 1: res. 1) çevresinde ele geçen, Kal-

kolitik Devire ait olabilecek, el yapımı, hamuru bitkisel katkıyla iki adet çanak çömlek parçası, sığınağın tarihöncesi devirlere ait bir yerleşim olduğunu akla getirmekle beraber, bulgular yeterli kanıt sunmamaktadır. Bu yerleşimde görülen Klasik Devirin son dönemi - Hellenistik Devirin ilk dönemlere ait bir sunak (lev. 1: res. 5) ve kısmen kayalara oyulmuş, kısmen kesme taştan “bosajlı” duvarları olan, heroon olması muhtemel, tanımlanamayan bir yapı (lev. 1: res. 2), bu alanın kutsal bir alan olduğunu düşündürmektedir. Ayrıca sunağın yakınında dikdörtgen planlı ve birbirine paralel olarak inşa edilmiş, tapınak olabilecek iki yapı yer almaktadır. Bu yapıların yakınında bulunan, kaçak kazılarla ortaya çıkarılmış bir mezar ise moloz taştan yapılmış duvarlara sahiptir. Bu alanda bulunan Klasik, Hellenistik ve Roma devirlerine tarihlenen çanak çömlek parçalarına karşın, kaba işçiliği olan bu mezar Roma Devrinin sonuna ait olmalıdır. Ören yerindeki büyük bir kayanın düzeltilmiş bir yüzeyinde (lev. 1: res. 6) ise ΔΗΜΕΤΡΙΟΥ ΛΑΤΥΤΟΥ şeklinde eski Yunanca (Hellence) bir yazıt bulunmaktadır⁴.

Çine-Sağlık Ancin ören yerinde (env. no: M19A009) (Marchese 1989: 38, res. 13) tanımlanamayan yapı kalıntıları ve çevrede bir postament, bir öğütme taşı ve çeşitli parçalar görülmektedir.

Çine-Kavşit (env. no: M20A003) ören yeri yapı kalıntılarının, merdivenlerin (lev. 2: res. 7) ve nekropolün (Anıtaş Mevkii) bulunduğu bir yerdir. Kalıntılar arasında bir postament (lev. 2: res. 8) yer almaktadır.

Çine-Cumalı Başkaraca - Gavur Bahçesi öreni (env. no: M19A011) tarla kenarında Roma Devri sütun gövdelerinin görüldüğü tamamen tarla haline dönüştürülmüş bir yerleşimdir.

Çine-Murtat Tepe (env. no: M20A004) arazinin ağaçlık olmasından dolayı yapılar bitki örtüsüyle kaplandığından, zorlukla algılanabilen bir ören yeridir. Ören yerine bitişik olan nekropolünde (env. no: M20A00401) ise farklı mezar tipleri (lev. 2: res. 11-14) bir arada kullanılmıştır (bkz. s. 44'te “Nekropoller” bölümü).

Çine-Cumalı Taşgedik Öreni (env. no: M20A015) pamuk ekimi nedeniyle yok edilmiş bir ören yeridir. Çevrede taş bloklar, mermer sütun gövdeleri, pişmiş toprak su künkleri, kiremitler ve döşeme levhaları görülebilmektedir. Ayrıca MS 3.-4. yüzyıllara ait yalın çanak çömlekler de ele geçmiştir.

Çine-Bereket köyü Mezarlık Düzü Mevkii (env. no: M20A034) sütun gövde parçalarının, bir işliğe ait olabilecek ezgi taşlarının ve kayaya oyulmuş bir ezgi teknesinin, dikdörtgen planlı bir yapıya ait temel izlerinin görüldüğü bir ören yeridir. Yakınında da farklı mezar tiplerinin –Karya tipi mezarlar ve lahitler gibi– yer aldığı bir nekropolü (env. no: M20A03401) bulunmaktadır (lev. 2: res. 10).

Çine-Sarnıç Tolaz Mevkii (env. no: M20A035) kaçak kazılarla kısmen ortaya çıkartılmış büyük bir ören yeridir. Büyük boyutlarda kesme taşların kullanıldığı anıtsal bir kapı yapısının kalıntıları ile harçlı tuğla duvarlar görülebilmektedir.

Çine çevresinin en büyük antik kentlerinden biri olan ve kazısı Aydın Müzesi uzmanları tarafından sürdürülen Çine-Doğanyurt'taki Alabanda ören yeri (env. no: M19A010) 2003 yılında TÜBA-TÜKSEK Arkeolojik Kültür Varlıkları Envanteri'ne ilave edilmek üzere incelenmiştir⁵. Antik kentte tiyatro, Apollon tapınağı (?), hamam, Dor tapınağı, bouleuterion, batı nekropolü ve surlar gibi büyük ölçüde ayakta kalabilmiş anıtsal yapılar görülmektedir.

Nazilli-Mastaura (env. no: M20A018), bir akarsuyun iki tarafına yapılmış tonozlar tarafından taşınan teraslar üzerine inşa edilmiş, ancak yoğun bitki örtüsü nedeniyle yapıları algılanamayan, oldukça kötü durumda koruna gelmiş büyük bir ören yeridir (lev. 3: res. 19). Nekropol alanının da bulunduğu ören yerinde çok sayıda kaçak kazı izine rastlanmıştır. Mastaura hakkında ayrıntılı bilgi için bkz Ramsay 1895: 104; Ruge 1930.

Nazilli'nin Kestel köyü yakınında yer alan Böğrüdelik köyü (env. no: M20A006) içinde mimari kalıntılar ve yanındaki Kalemli Tepesinde tonozlu yapı kalıntıları bulunmaktadır. Köyün eski camisinin duvarında devşirme olarak kullanılan antik yazıtları (lev. 3: res.16-18), cami arkasında olasılıkla bir tiyatro/ odeion'un oturma kademelerine ait kavisli bir basamak vardır (lev. 3: res. 15). Bir köy evinin bahçesinde ise Hellenistik Devire ait mermerden büyük bir paye başlığı (lev. 3: res. 22) bulunmaktadır⁶. Köy içinde de Roma Devrine ya da Roma Devrinin son dönemine tarihlenebilecek tonozlu bir yapı kalıntısı (lev. 3: res. 21) ve yapının kuzey duvarında devşirme olarak kullanılmış sütun parçaları yer almaktadır. Ayrıca köyün yakınında yer alan ve yok edildiği ifade edilen mezardan bir kandil çıkartılmıştır. Kalıntılar arasında dönemi tam olarak saptanamayan bir de ezgi taşı görülmüştür.

Nazilli-Demirciler (env. no: M20A008) sur kalıntılarının izlendiği bir ören yeridir. Nekropolünde (env. no: M20A00801) surun yakınında kaçak kazılarla tahrip edilmiş durumda sandık mezarlar (env. no: M20A0080101) görülmüştür. Ayrıca dromosu ve sekili gömü odası tahrip edilmiş küçük bir tümülüs mezar (env. no: M20A0080102/ lev. 4: res. 23-24) saptanmıştır.

Çine-Madran (env. no: M20A002) çeşitli yapılara ait duvarların, yolların (env. no: M20A00202) ve bir işliğin (env. no: M20A00203) bulunduğu bir ören yeridir (lev. 4: res. 27-28). Ayrıca yakınındaki nekropolde (env. no: M20A00201) içinde bir lahit bulunan tonozlu bir oda mezar (lev. 4: res 26, 29) ve yakınında bitki örtüsü nedeniyle iyi görülemeyen ikinci bir oda mezar da bulunmuştur.

Nazilli-Çamköy (env. no: M20A007) modern yolun kestiği (lev. 3: res. 20) tarlada çok sayıda mikali tuğla ve çatı kiremidinin ve MS 1.-3. yüzyıllara tarihlenen kalıplı kaplara ait parçalarla MS 9.-12. yüzyıllara ait bol mikali çanak çömleklerin ele geçtiği bir yerleşimdir.

SİĞ YERLEŞİM

Çine- Soğukoluk Emirlere Mahallesi Mevkiinde (env. no: N19A002) MS 4.-5. yüzyıllara (Roma Devrinin son dönemi) tarihlenen çanak çömleklerin ele geçtiği, kültür katları incelenmiş bir yerleşim alanıdır.

HÖYÜKLER

Çine ve çevresinde bölgenin coğrafi özelliğinden dolayı çok fazla höyükleşme görülmemektedir.

Çine-Asartepe (env. no: M20A011), Yeni Çine'nin 2 km kuzeydoğusunda yer alan Asartepe üzerinde Osmanlı Devrine (?) ait bir kalenin (env. no: M20A01101) bulunduğu bir höyüktür. Höyüğün eteklerinde Karya tipi mezarlar (env. no: M20A0110201, M20A0110202) ve steller için açılmış deliklerin bulunduğu bir nekropol (env. no: M20A01102) görülmektedir (lev. 5: res. 30-31). Höyükteki farklı dönemleri saptamayı sağlayan Klasik, Hellenistik, Roma, Bizans, Beylikler ve Osmanlı devirlerine ait yalın ve astarlı, sırlı çanak çömlek parçaları ele geçmiştir.

Çine-Eski Çine Kale Tepe Höyük (env. no: M20A037) üzerinde kale kalıntıları (env. no: M20A03701) ve mezarların görüldüğü bir höyüktür (Marchese 1989: 150; Diler 1998: 411). Olasılıkla Roma Devrine ait, düzgün blok taşlarla yapılmış duvar kalıntıları (lev. 4: res. 25) ve Bizans Devrinde yapılmış, duvarları harçlı ve kiremitli kırma taştan bir yapı kalıntısına rastlanmıştır. Ayrıca doğal kayaya oyulmuş bir oda mezar (lev. 10: res. 64-65) (env. no: M20A0370201) ile Karya tipi bir mezar (env. no: M20A0370202) saptanmıştır. Ele geçen çanak çömlek parçaları ise Klasik, Hellenistik, Roma ve Bizans devirlerine aittir⁷.

NEKROPOLLER

Bölgede birbirinden farklı mezar türlerinin bir arada kullanıldığı nekropoller saptanmıştır. Karya tipi mezar, sandık mezar, tümülüs, ostotheke, urne, kaya mezarı, lahit, tonozlu oda mezar, kule mezar ve heroon (?) tipleri görülmektedir. Mezarların çoğu bölgenin karakteristik mezar tipi olan, kayalara oyulmuş Karya tipi mezarlardır. Buna karşın bölgede en az kullanılan mezar tipi sandık mezardır.

Heroon/ anıt mezarlar

Çine-Seferler Havutlu Tepede (env. no: N19A001) de kısmen doğal kayalara oyulmuş, kısmen de Hellenistik Devir için karakteristik olan "bosajlı", kesme taş bloklarla örülmüş dikdörtgen planlı yapının heroon

(env. no: N19A00104) olması muhtemeldir (lev. 1: res. 2). Bir kutsal alan (env. no: N19A00101) içerisinde bir sunak ve yakınında tapınak olması muhtemel iki yapı da (env. no: N19A00102, N19A00103) bulunmaktadır.

Bu yapının yanı sıra Çine-Dereli Demirsi'deki (env. no: M19A001) basamaklı podyum üzerinde yükselen, dikdörtgen planlı, kesme taş bloklarla örül duvarları olan Roma Devri yapısının da bir heroon ya da küçük bir tapınak olması mümkündür (lev. 13: res. 85). Yine aynı şekilde, Çine- Hasanlar'da (env. no: M19A004) bulunan, kesme taştan tonozlu bir Roma Devri yapısı (lev. 13: res. 84) ve Çine- Soğukoluk Kocaasar'daki (env. no: N19A004) kesme taştan basamaklı, kare planlı bir podyum üzerinde yükselen yapı bir heroon yapısı (env. no: N19A00403) olabilir. Ayrıca Alabanda (env. no: M19A010) nekropolünde (env. no: M19A01001) bulunan çok sayıda lahit mezarın (env. no: M19A0100101) yanı sıra görülen mezar yapısı da, planı tam olarak algılanamayan bir anıt mezardır (env. no: M19A0100102/ lev. 9: res. 60). Ancak kazı çalışmaları yapılmaksızın söz konusu bu yapıların kesinlikle heroon olduğu söylenemez.

Farklı mezar türlerinin bir arada kullanıldığı nekropoller

Çine-Tatarmemişler Okul Mahallesi Nekropolü (env. no: M20A016) doğal bir tepenin üzerinde yer alan, yamaçlarında ve civarında Karya tipi mezarların (env. no: M20A01601) yoğun olduğu bir nekropoldür (lev. 5: res. 32-33). Bu nekropoldeki Karya tipi mezarların bazıları tekli, bazıları çiftlidir. Bazılarının ise kapakları düz taş levhalardan oluşmaktadır ya da beşik çatı biçimlidir. Nekropolde yerli kayaya oyulmaya başlanmış, ancak yarım bırakılmış mezarlar da vardır (lev. 5: res. 34). Ayrıca kayalara oyulmuş, üzeri büyük, uzun kesme taş bloklarla örtülü bir oda mezar (env. no: M20A01602) ve her yüzeyi ayrı bir taş levhadan oluşan –tabanı doğal kayalık, tekne için dört, kapak olarak da bir taş levhanın kullanıldığı– parçalı lahit (env. no: M20A01603) tipli mezarlar da görülmüştür. Bu nekropolde ayrıca bir ışık (env. no: M20A01604/ Diler 1998: 411 vd., res. 9) ile çok sayıda kurşun ve alkali sırlı çanak çömlek parçalarının bulunduğu, büyük dikdörtgen planlı, Beylikler ya da Osmanlı devirlerine ait bir yapı yer almaktadır.

Çine-Belenköy Kabalar Gavurdamları (env. no: N20A001) kayalık bir arazide, çok sayıda Karya tipi mezar (env. no: N20A00101/ lev. 6: res. 35-36) ile kayalara oyulmuş, üzeri büyük, uzun kesme taş bloklarla örtülü bir oda mezar (env. no: N20A00103/ lev. 6: res. 37-38) ve Tatarmemişler'dekine benzeyen parçalı lahit tipindeki (env. no: N20A00102) mezarların bulunduğu büyük bir nekropoldür. Bu nekropolde kayalara oyulmuş, ostotheke ya da urne (env. no: N20A00104) olarak kullanılan küçük Karya tipi mezarlar da bulunmaktadır.

Çine-Topçam Karapınar "bosajlı" kesme taş bloklarla örülmüş duvarları olan, Hellenistik Devire ait bir kule mezar (env. no: M20A031) ve çevresinde farklı mezar tiplerinin bir arada görüldüğü bir nekropol alanıdır (env. no: M20A032/ lev. 6: res. 39). Bu alanda zemini kayaya oyulmuş, çatısı blok taşlarla örtülü, dromoslu, mezar odası dikdörtgen planlı ve etrafı dairesel biçimde kesme taş duvarlarla çevrili bir tümülüs (env. no: M20A03201/ lev. 6: res. 41-43) görülmüştür. Kısmen yerli kayaya oyulmuş tümülüsün girişinin dışında, olasılıkla bu mezar ile ilişkili, kapağı kaybolmuş Karya tipi bir mezar görülmektedir. Dikdörtgen planlı mezar odasının içinde, girişin sağında, üst üste iki sıra olmak üzere dört mezar nişi, sol tarafta ise girişe yakın bir mezar nişi ile ikinci bir kapı görülmektedir. Ayrıca mezar odası tabanına oyulmuş iki mezar çukuru daha vardır. Toplam yedi mezarın yer aldığı bu tümülüsün dışında, nekropol alanında, üzeri toprakla örtülü, yaklaşık 6 m yüksekliğinde, kaçak kazı izleri görülen bir tümülüs mezar (env. no: M20A03202/ lev. 6: res. 40) ile çok sayıda Karya tipi mezar (env. no: M20A03203) bulunmaktadır. Mezarların çevrelerinde yerli kayaların düzeltilmesi ile elde edilen kaya platformları oluşturulmuştur. Kaya platformları üzerine oyularak şekillendirilen Karya tipli mezarların yanı sıra ostotheke ya da urne (env. no: M20A03204) olarak kullanılmış olması muhtemel küçük oyuklar da bulunmaktadır.

Çine-Sağlık Ancin (env. no: M19A002) kesme taştan, olasılıkla Roma Devrine ait bir kule mezar (env. no: M19A0020101), lahit (env. no: M19A0020102) ve Karya tipi mezarların (env. no: M19A0020103) bulunduğu bir nekropol alanıdır (lev. 7: res. 48-50). Nekropolde ayrıca bir postament ya da sunak (env. no: M19A00202) ile Roma Devrinin son dönemine tarihlenen bir sütun başlığı (env. no: M19A00203) da görülmüştür.

Alabanda (env. no: M19A010) ören yerinin nekropolünde (env. no: M19A01001) çok sayıda lahit mezar (env. no: M19A0100101/ lev. 9: res. 59) bulunmaktadır. Ayrıca yine nekropol alanının içinde bir anıt mezar (env. no: M19A0100102/ lev. 9: res. 60) ve ören yerinin yakınındaki Kabataş Mevkiinde bir tümülüs (env. no: M20A001/ lev. 9: res. 61-63) yer almaktadır. Yayınlarda Tepecik Tümülüsü olarak geçen, dromosu ve kare planlı mezar odası olan tümülüs yaklaşık 5 metre yüksekliğinde ve yaklaşık 40 m çapındadır. Olasılıkla tepenin üzerinde dikili olan mermerden bir *phallos* kırık halde mezar girişinin yakınında durmaktadır. Kazı çalışmaları tamamlanmış olan tümülüsün Hellenistik Devire ait olduğu, mezar buluntularıyla saptanmıştır⁸.

Kule ve Karya tipi mezarlar

Çine-Topçam Karapınar nekropolünde (env. no: M20A032) ve Çine-Yeşilköy Ahırköy nekropolünde (env. no: M19A007), kesme taştan "bosajlı" duvarları

olan, Hellenistik Devire ait kuleler (env. no: M20A031, M19A00701/ lev. 6: res. 39, lev. 7: res. 44-45) ile Çine-Sağlık Ancin'deki (env. no: M19A002) nekropol alanları (env. no: M19A00201) içerisinde bulunan Roma Devrine ait kesme taş duvarlı kuleler (env. no: M19A0020101/ lev. 7: res. 49), Kilikya bölgesinde benzerleri görülen kule mezarlar olmalıdır (Berns 1999: 111-131; Durukan 2003: 219-239).

Çine-Yeşilköy Ahırköy'de kule (env. no: M19A00701) ve etrafındaki Karya tipi mezarlardan (env. no: M19A00702) oluşan nekropolde (env. no: M19A007/ lev. 7: res. 44-45) yağ ya da üzüm işlikleri de (env. no: M19A00703/ lev. 7: res. 46-47) bulunmaktadır.

Karya tipi mezarlar

Çine-Soğukoluk Karıncalıkaya Mezarı (env. no: M19A006/ lev. 8: res. 51-53), Ancin ören yeri (env. no: M19A009) yakınında, alçak bir kayalık üzerinde yer alan, kapağı parçalanmış Karya tipi bir mezardır. Bu mezar Ancin ören yerinde yaşamış önemli bir şahsa ait olmalıdır. Mezarın üzerinde bulunduğu kayalığın bir yüzünde, eski Yunanca (Hellenice) bir yazıt yer almaktadır. Oldukça iyi durumda kalmış yazıt şöyledir:

ΧΑΙΡΕΤΕ
παρά Συνεκγδημου
αγροφυλακος

Yazıttan mezarın *agrophylaks*'lık görevini yapan birine ait olduğu anlaşılmaktadır⁹.

Çine-Asartepe (env. no: M20A011), Çine'nin 2 km kuzeydoğusunda, üzerinde bir kale (env. no: M20A01101) ve nekropolün (env. no: M20A01102), yer aldığı bir höyükdür (lev. 5: res. 30). Nekropoldeki mezarların hepsi Karya tipidir (env. no: M20A0110201, M20A0110202). Kayalar üzerinde mezar stellerine yerleştirmek amacıyla açılmış oyuklar bulunmaktadır (lev. 5: res. 31).

Çine-Soğukoluk Kocaasar bir kale (env. no: N19A004) ve eteğindeki yerleşim ile Karya tipi mezarların (env. no: N19A0040601, N19A0040602) yer aldığı bir nekropolden (env. no: N19A00406) oluşmaktadır (lev. 8: res. 54-55). Mezarlar doğaya hâkim, manzaralı kayaların üstünde yapılmıştır. Ayrıca kale-nin eteklerinde, heroon (env. no: N19A00403) olması muhtemel kare planlı, basamaklı bir yapının kalıntıları görülmektedir.

Çine-Hacıpaşalar Köyiçi'ndeki Karya tipi bir mezar (env. no: M20A021) ile Çine-Hacıpaşalar Köybeleni Yaylalık Mevkiindeki (env. no: M20A023) iki adet Karya tipi mezarın (env. no: M20A02301, M20A02302), yakınındaki bir ören yerinin nekropolüne (env. no: M20A022) ait olmaları muhtemeldir. Pişmiş toprak figürinler bulunduğu söylenen bu ören yerinde MS 3. - 4. yüzyıllara ait çanak çömlek parçalarına da rastlanmaktadır. Yaylalık Mevkiindeki mezarlardan biri bir kaya podyumu üze-

rinde yer alan, kayalara oyulmuş bir lahit biçimindedir (lev. 8: res. 56). Her iki mezar da soyulmuştur ve kapakları kayıptır.

Çine-Hacıpaşalar Dinecik Nekropolü (env. no: M20A030) kayalık bir tepenin üzerine ve yamacına dağılmış, tekli ya da çiftli birçok Karya tipi mezardan oluşan bir nekropoldür. Bu mezarların bazılarının beşik çatı şeklindeki kapakları korunagelmıştır (lev. 9: res. 58). Tepede kayalara oyulmuş basamaklar (env. no: M20A02902), kaya nişleri (env. no: M20A02901) ve bir kaya kovuğunda fresk kalıntıları görülen "Mer-yem Ana" kaya kilisesi (env. no: M20A028) bulunmaktadır (lev. 13: res. 86-87). Bu nedenle nekropolün, Hıristiyanlık döneminde de işlevini sürdüren bir kutsal alan (env. no: M20A029) içerisinde yer aldığı düşünülmektedir.

Karya tipi ve lahit mezarlar

Çine-Bereket Mezarlık Düzü (env. no: M20A034) Karya tipi mezarların (env. no: M20A0340102) ve çok sade, bezemesiz lahit mezarların (env. no: M20A0340101) yer aldığı bir nekropol (env. no: M20A03401/ lev. 2: res. 10) alanıdır. Nekropolün yayılım alanı içinde görülen büyük kesme taş bloklar ve çapları 35-40 cm olan sütun gövdeleri bu mezarların, tapınakların da (env. no: M20A03403) bulunduğu bir kutsal alanda (env. no: M20A03402) yer aldığını akla getirmektedir.

Çine-Kavşit Arılıtaş Mevkii (env. no: M20A003/ lev. 2: res. 7-8) bir yerleşim ve nekropol (env. no: M20A00301) alanıdır. Bu alanda yer alan mezar tipleri arasında lahit mezarlar (env. no: M20A0030101/ lev. 2: res. 9) ve yalnızca kapakları görülebilen Karya tipi mezarlar (env. no: M20A0030102) yer almaktadır.

Sandık mezar

Nazilli-Çamköy'de (env. no: M20A007) modern yolun kestiği yerde, sandık mezarların (env. no: M20A0070101) görüldüğü bir nekropol (env. no: M20A00701/ lev. 3: res. 20) alanı bulunmaktadır.

Tümülüs mezarlar

Çine-Murtat Tepe bir ören yeri (env. no: M20A004) ve iki tümülüs (env. no: M20A0040101, M20A0040102) ile etrafında Karya tipi mezarların (env. no: M20A0040103) yer aldığı, günümüzde orman alanı içinde kalmış bir nekropoldür. Tümülüslerden küçük olanı tamamen tahrip edilmiştir. Büyük olanı ise bir dromos ve mezar odasından oluşmakta ve çevresi, farklı kalınlık ve büyüklükteki taşlarla örülmüş daire şeklinde bir duvarla çevrilidir¹⁰. Mezar odasının ve çevre duvarının örgü tarzı mezarın Hellenistik Devirde yapıldığına işaret etmektedir (lev. 2: res. 11-13).

Tümülüs ve sandık mezarlar

Nazilli-Demirciler sur kalıntılarının izlendiği bir ören yeridir (env. no: M20A008). Surun yakınında kaçak kazılarla tahrip edilmiş sandık mezarlar (env. no: M20A0080101) görülmektedir. Ayrıca dromoslu ve sekili gömü odası tahrip edilmiş küçük bir tümülüs mezar da (env. no: M20A0080102/ lev. 4: res. 23-24) saptanmıştır.

Karya tipi ve oda mezarlar

Çine-Madran nekropol alanında (env. no: M20A00201) Karya tipi mezarlarla (env. no: M20A0020101), tonozlu bir oda mezar (env. no: M20A0020102/ lev. 4: res. 26, 29) ve çevrelerinde bir işlik (env. no: M20A00203) yer almaktadır. Kayalara oyulmuş mezar odasının üstü kesme taş bloklardan oluşan bir tonozla örtülmüştür. Mezar odasında ise taş kapağı kaybolmuş, bezemesiz bir lahit bulunmaktadır.

Çine-Eski Çine Kale Tepe Mevkiinde (env. no: M20A037) de kayalara oyulmuş bir oda mezar (env. no: M20A0370201/ lev. 10: res. 64-65) bulunmaktadır.

Kaya mezar

Çine Kargı'da İncekemere Köprüsü yakınında, mezar odası kayalara oyulmuş, cephesi ise kaya yüzeyi düzeltilerek dikdörtgen bir çerçeve ile sınırlanmış bir kaya mezar (env. no: M19A012/ lev. 10: res. 66) yer almaktadır (Peschlow 1990: 158, 168, res. 15).

SAVUNMA SİSTEMLERİ

Bölgede incelenen savunma sistemlerine ait kalıntılardan Hellenistik Devirde bu alanda tahkimata büyük ölçüde önem verildiği anlaşılmaktadır. Bu devrin karakteristiği "bosajlı" duvar örgüsü Çine ve çevresinde birçok yerde karşımıza çıkmaktadır. Antik kaynaklarda da bölge kentlerinin güçlü sur duvarlarından bahsedilmektedir¹¹.

Kaleler

Çine-Asartepe, üzerinde moloz taş ve harçla yapılmış duvarları olan bir kalenin (env. no: M20A01101) yer aldığı bir höyüktür (env. no: M20A011). Burada Klasik, Hellenistik, Roma, Beylikler ve Osmanlı devirlerine ait yalın ve astarlı çanak çömlek parçaları ele geçmiştir. Bu nedenle zamanımıza gelmiş olan kale duvarlarının Beylikler ve Osmanlı devirlerine ait olmasına karşın, çevreye hâkim konumdaki bu tepede (lev. 5: res. 30) Antikçağ'da da bir kalenin yer almış olması muhtemeldir. Çine-Soğukoluk Kocaasar yerleşmesi, kayalık bir tepe üzerinde yer alan, çevreye hâkim konumda, tahkimli bir kale (env. no: N19A004) ile eteğindeki yerleşim ve nekropolden

(env. no: N19A00406) oluşmaktadır (lev. 8: res. 54-55). Kale zirvesindeki kayalıklar üzerinde yaklaşık kırk basamak (env. no: N19A00407) bulunmaktadır. Tepede kayalara oyulmuş bir sarnıç (env. no: N19A00404) ve bir olasılıkla ahşap yapıların temel ve çatı konstrüksiyonlarına ait izler ve ayrıca kaya nişleri (env. no: N19A00402) görülmektedir (lev. 12: res. 77-81). Kale tahkimat duvarlarının Bizans Devrinde yenilendiği, ancak özgün duvarların Hellenistik Devir karakteristiği olan bosajlı kesme taşlardan örüldüğü saptanmıştır.

Çine-Hacıpaşalar Asartepe Kale (env. no: N20A002) kayalık arazide kurulmuş, tahkimatlı bir tepe yerleşimidir (lev. 10: res. 68-70). Doğu yamacında da teraslar halinde yayılım gözlenmektedir. Asartepe Kalesinin tahkimat duvarları kısmen yerli kayalardan yararlanılarak, kısmen de Hellenistik Devire özgü "bosajlı" blok taşlar ile şekillendirilmiştir. Kale içindeki kayaların üzerinde yer yer, çok düzenli olmayan oyuklar (env. no: N20A00203) görülmektedir. Bunlardan bazılarının adak oyukları olması ihtimali vardır. Ayrıca bir büyük kayanın üzerinde, tepeye doğru yükselen basamaklar (env. no: N20A00202) görülmektedir, ancak tepede herhangi bir yapı yoktur. Bir benzeri, kayalık bir arazide kurulmuş olan Seferler Havutlu Tepe ören yerinde (env. no: N19A001) görülen işlevi henüz belirlenememiş olan bir kaya sığınağı (env. no: N19A00106/ lev. 1: res. 1 ve lev. 10: res. 70) da dikkati çekmektedir.

Çine-Deveci Asarı (env. no: M19A005) büyük olmayan bir kaledir (lev. 11: res. 71). Günümüzde Antikçağ tahkimat duvarından alınan taşlarla oluşturulmuş teraslarla ulaşılan kale yapısı içinde dikdörtgen planlı iki yapının (env. no: M19A00501, M19A00502) temelleri görülmektedir. Hellenistik Devire özgü "bosajlı" kesme taş duvarlarla çevrelenmiş olan kalenin özgün duvarları çok az yerde koruna gelmiştir ve surlar kırma taş duvarlarla yenilenmiştir. Kayaların üzerinde yer yer üst yapı hakkında fikir veren izler bulunmaktadır. Kale içinde MS 1.-4. yüzyıllara ait çanak çömlek parçalarına rastlanmaktadır.

Çine-Eski Çine Kale Tepe Höyükte (env. no: M20A037) bir kale (env. no: M20A03701) ve nekropol (env. no: M20A03702) saptanmıştır. Tepenin güneydoğusunda büyük taş bloklarla örülmüş kule duvarları yer almaktadır (lev. 11: res. 72). Kulenin yakınında, bir olasılık Bizans-Osmanlı devirlerine ait, içinde küçük moloz taşlar ve kiremit kırıkları bulunan harçla örülmüş duvarları olan çok mekânlı büyük bir yapı görülmektedir.

Çine-Hacıpaşalar Keçiasarı kayalık bir tepe üzerinde yer alan, çevreye hâkim konumda, kesme taştan kademeli teras duvarlarıyla (lev. 11: res. 73, 75) desteklenmiş bir kaledir (env. no: N20A003). Tepede iki büyük sarnıç (env. no: N20A00302) ve iki katlı büyük bir

yağ işliği (env. no: N20A00301) görülmektedir (lev. 11: res. 74, 76). Kalede ele geçen çanak çömlekler Hellenistik Devire ait bir Megara kâsesi parçası ile MS 4.-5. yüzyıllara ait astarlı ve yalın çanak çömlek parçalarıdır.

Kuleler

Çine-Ovacık Asarı'ndaki (env. no: M20A027) kule, bir sur sistemine bağlı olmaksızın inşa edilmiş bir gözcü kulesi olmalıdır (lev. 10: res. 67). Hellenistik Devir için karakteristik olan bosajlı kesme taş duvarlara sahip, kare planlı kule çevreye hâkim bir konumdadır. Stratejik bir noktada yer alan bu kule ve yukarıda ele alınan kaleler bir savunma ağının parçalarıdır¹².

KUTSAL ALAN VE DİNİ YAPILAR

Çine-Seferler Havutlu Tepe (env. no: N19A001) ören yeri içinde görülen bir sunak (lev. 1: res. 5) ile yakınında bulunan –tapınak olabilecek– dikdörtgen planlı iki yapı (env. no: N19A00102, N19A00103), buranın kutsal bir alan olduğunu düşündürmektedir.

Çine-Hacıpaşalar Dinecik'te (env. no: M20A029) kayaların üzerinde tepeye doğru yükselen merdivenler (env. no: M20A02902) yer almakta, ancak tepede bir yapı bulunmamaktadır. Ayrıca kayaların üzerinde tapınımına ilişkin işlevi olduğu sanılan nişler (env. no: M20A02901) ve sekiler bulunmaktadır (lev. 12: res. 83). Bir kaya kovuğunda yer alan Meryem Ana Kilisesi de (env. no: M20A028/ lev. 13: res. 86-87) buranın süre gelen tapınım işlevine işaret etmektedir. Cephesi zamanımıza gelmemiş kaya kilisesinin tavan ve duvarlarında Meryem Ana'nın hayatını anlatan sahnelerden oluşan, mavi ve kırmızı renklerin hâkim olduğu freskler görülmektedir¹³.

Çine-Soğukoluk Kocaasar'daki kalede (env. no: N19A004) de, kaya yüzeylerinde tapınım amaçlı nişler (env. no: N19A00402/ lev. 12: res. 81) görülmektedir.

Çine-Bereket Mezarlık Düzü Nekropolünün (env. no: M20A0301/ lev. 2: res. 10) yayılım alanı içinde görülen büyük kesme taş bloklar ve çapları 35-40 cm olan sütun gövdeleri tapınakların varlığını akla getirmektedir.

Çine-Dereli Demirsi'deki basamaklı podyum üzerinde yükselen, kesme taş bloklarla örülüş duvarları olan dikdörtgen planlı yapı (env. no: M19A001/ lev. 13: res. 85) Roma Devrine ait bir heroon ya da küçük bir tapınak olmalıdır.

SU YAPILARI

Çeşme

Çine-Alabayır Köyü içindeki çeşme (env. no: M20A020/ lev. 13: res. 91) içi kesme blok taşlarla, dış cephesi ise kesme taşlar ve ince düzensiz taş levhalarla örülmüş bir yapıdır. Çeşmenin üstü daha sonradan betonla kaplanmıştır. Halen içinde su bulunan

çeşmenin suyu taştan bir kanalla dışa doğru akmaktadır. Yapı büyük olasılıkla Roma Devrine aittir.

Sarnıçlar

Bölgenin coğrafi konumuna paralel olarak, tepelerde yer alan ören yerleri ve kalelerde su gereksinimi sarnıçlar vasıtasıyla sağlamıştır.

Çine-Soğukoluk Kocaasar kale yerleşiminde (env. no: N19A004), tepede kayaya oyulmuş büyük bir sarnıç (env. no: N19A00404/ lev. 8: res. 57) yer almaktadır.

Kayalık bir tepe üzerinde yer alan Çine-Hacıpaşalar Keçiasarı'ndaki kale yerleşiminde (env. no: N20A003), tepede kesme taştan duvarlarla çevrili, dikdörtgen planlı çifte sarnıç (env. no: N20A00302/ lev. 11: res. 74) bulunmaktadır.

KÖPRÜ

Çine Çayı (antik Marsias) üzerinde yer alan Çine-Kargı İncekemer Köprüsü (env. no: M19A003), büyük blok taşlarla yapılmış ve zamanımıza dek oldukça sağlam durumda koruna gelmiş bir Roma Devri köprüsüdür.

YOLLAR

Nazilli Demirciler (env. no: M20A008), Çine-Kavşit (env. no: M20A003) ve Çine-Madran ören yerlerinde (env. no: M20A002) taş döşeme antik yollar görülmektedir (lev. 4: res. 27).

İŞLİKLER

Çevrede Antikçağ'da zeytinyağı ve şarap üretimi yapıldığı, bölgede görülen, çoğunlukla doğal kayalara oyulmuş, oluklu ezgi taşlarından ve sıvının toplanması için oluşturulan haznelere anlaşılmaktadır¹⁴.

Çine-Sağlık Ancin ören yerinde (env. no: M19A00901) tanımlanamayan yapı kalıntılarının yanı sıra bir öğütme taşı görülmektedir. Çine-Kavşit Arılıtaş ören yerinde (env. no: M20A003) de yapı kalıntılarının yanı sıra bir işlik (env. no: M20A00303) bulunmaktadır.

Çine-Hacıpaşalar Keçiasarı Kalesinde (env. no: N20A003) tepede iki büyük sarnıç ve iki katlı büyük bir yağ işliği görülmektedir (lev. 11: res. 74, 76).

Nekropollerin yakınında yer alan Çine-Madran (env. no: M20A002) ve Çine-Bereket Mezarlık Düzündeki (env. no: M20A034) işliklerin (lev. 4: res. 28; lev. 13: res. 89) yanı sıra nekropol alanları içinde yer alan işlikler de bulunmaktadır. Çine-Belenköy Kabalar Gâvurdamları Nekropolündeki işlik (env. no: N20A00105/ lev. 13: res. 88), Çine-Yeşilköy Ahırköy Nekropolündeki işlik (env. no: M19A00703, M19A00704/ lev. 7: res. 46-47) ve Tatarmemişler Okul Mahallesi Nekropolündeki işlik¹⁵ (env. no: M20A01604) buna örnektir.

TANIMLANAMAYAN YAPILAR

Çine-Hasanlar'da bulunan, kesme blok taşlarla yapılmış tonozlu yapı bir mezar ya da bir sarnıç (env. no: M19A004/ lev. 13: res. 84) olmalıdır.

Çine-Dereli Demirsi Mevkiinde ise basamaklı podium üzerinde yükselen, kesme taş boklarla örülü duvarları olan, dikdörtgen planlı Roma Devri yapısının bir heroon ya da küçük bir tapınak (env. no: M19A001/ lev. 13: res. 85) olması mümkündür.

TAŞINABİLİR ARKEOLOJİK KÜLTÜR VARLIKLARI

Taşınabilir buluntular, çoğunlukla köy yapılarında devşirme malzeme olarak kullanılan çeşitli Antikçağ yapılarına ait yazıt ve mimari eleman gibi kalıntılardır.

Aydın'ın Nazilli ilçesinde, Kestel köyü yakınındaki Böğrüdük köyünün çeşitli yapılarında kullanılan yazıtlar (env. no: M20A00601, M20A00602/ lev. 3: res. 16-18) ve bir olasılık Hellenistik Devirin büyük bir yapısına ait paye başlığı (env. no: M20A00603/ lev. 3: res. 22) gibi tekil buluntulara rastlanmıştır. Eski Çine'de yer alan Ahmet Gazi Camiinin kapı söveleri (env. no: M20A038) de Bizans Devrine ait bezemeli mimari elemanlardan oluşmaktadır. Yine Ahi Bayramlı ve Ahi İbrahim kümbetlerinin çevre duvarında, devşirme olarak kullanılan bir Roma Devri yazıtı (env. no: M20A039) saptanmıştır.

SONUÇ

2000-2003 yıllarında, Aydın ilinin Nazilli ve Çine ilçelerinde yürütülen araştırmalar sonucunda ele geçen çok az sayıdaki Prehistorik Devir çanak çömlek parçası, bölgede bu devirlere ait izlere işaret etmektedir. Ancak en yoğun yerleşim döneminin mimari kalıntılardan anlaşıldığı üzere, Hellenistik Devirin ilk döneminde olduğu saptanmıştır. Bu döneme ait tahkimat sistemleri, bölgenin dağlık coğrafi yapısına uygun olarak, ulaşımı zor yerlerde, çevreye hâkim konumlarda karşımıza çıkar ve Hellenistik Devir boyunca kullanılmışlardır. Hellenistik Devir için karakteristik "bosajlı" kesme taş duvarları olan surların yanı sıra Kilikya bölgesindeki örneklere benzeyen ve bir sur sistemine bağlı olmadığından mezar kulesi

olduğu düşünülen kuleler de aynı duvar tekniğini göstermektedirler.

Bölgede, dikkati çeken savunma sistemleri, kaleler ve kulelerin yanı sıra birbirinden farklı mezar türlerinin bir arada kullanıldığı çok sayıda nekropol de bulunmaktadır. Bu nekropoller genellikle çevreye hâkim, tepelik alanlarda, yerli kayalar şekillendirilerek oluşturulmuşlardır. Söz konusu nekropollerin yakınında çoğunlukla yerleşim alanları saptanamamıştır. Nekropollerin yakınında yer alan yerleşimlerin bazılarında ise yerli kayaların işlenerek temel, basamak, duvar olarak şekillendirildiği görülmüştür. Bu yerleşimlerdeki yapıların Likya bölgesindeki gibi ahşap mimari konstrüksiyonlardan oluşmaları söz konusudur. Ancak kayaların üzerlerindeki temel, hatıl ve dikme delikleri, platformlar ve basamaklar gibi yapı izlerinin yalnızca yerleşim izleri olmadığı, aynı zamanda kutsal alanlara ait olabileceği düşünülmektedir. Benzerlerine Frigya bölgesinde rastlanan kaya nişlerinin bulunduğu bazı alanlarda, tepelerin zirvelerine uzanan basamaklar görülmektedir.

Büyük nekropol alanlarında kayalar oyularak şekillendirilmiş Karya tipi mezarlar çoğunluktadır. Karya tipi mezarlar genellikle yüksek konumdaki doğal kayalıklar üzerinde inşa edilmiştir. Mezarların yanı sıra kayaya oyularak yapılan ostothekler, urneler, stel oyukları ile adak çukurları olabilecek çok sayıda çukur bulunmaktadır. En yaygın olan Karya tipi mezarların yanı sıra bölgede saptanan diğer mezar tipleri: Kule mezarlar, yüksek tepeler şeklindeki tümülüsler, etrafı taş duvarla çevrili küçük tümülüsler, bezemesiz taşlardan lahitler, tekne kısımları taş levhaların bir araya getirilmesiyle oluşturulan parçalı lahitler, üzerleri blok taşlardan oluşan tonozla ya da düz blok taşlarla örtülmüş, kayalara oyulmuş oda mezarlar, kayalara oyulmuş mezarlar ve sandık mezarlardır.

Bölgede yaygın olarak karşılaşılan işlikler, yağ ya da şarap üretimine işaret etmektedirler. Bunlar kalelerde, ören yerlerinde ve nekropollerde saptanmıştır.

Araştırma yapılan her yerde büyük ya da küçük çaplı bir tahribat olduğu gözlenmiştir. Özellikle nekropol alanlarında yaygın bir biçimde define kazılarıyla karşılaşmıştır.

NOTLAR

1. Strabon bölgede özellikle Tralleis, Nysa, Akhâraka, Koskinia, Orthosia, Briula, Mastaura gibi kentlerden bahsetmektedir. Bkz. Strabon 1987: 169 vd.
2. Laumonier, Gerga'yı tapınaklar kompleksi ve kutsal yer olarak adlandırmaktadır. Bkz. Bean 2000: 245.
3. Buluntu yerlerinin çoğunluğunun saptanması sırasında Çine ilçesinden Alabanda Kültür Varlıklarını Koruma ve Değerlendirme Derneği kurucu başkanı Kadir Yıldız rehberlik etmiştir.
4. Söz konusu yazıt MSGSÜ Arkeoloji Bölümü Arş. Gör. Filiz Dönmez Öztürk tarafından çalışılmaktadır.
5. Alabanda antik kentindeki kazılar Aydın Müzesi uzmanları tarafından 1999 yılında başlanmıştır (bkz. Yener 2001: 5-16). Ayrıca tahkimat sistemi hakkında (bkz. Tirpan 1990: 171-190).

6. Söz edilen bu paye başlığı Aydın Müzesine teslim edilmiştir.
7. Engin Akdeniz tarafından yürütülen araştırmada, burası Bizans Devrine ait bir kale olarak yorumlanmış ve höyüğün altındaki vadiden ve yamaçlardan İlk Tunç Çağı çanak çömlek parçalarının toplandığı belirtilmiştir (Akdeniz 1997: 241).
8. Kabataş köyü yakınındaki bu tümülüsün (Tepecik Tümülüsü) kazısı Aydın Müzesi tarafından gerçekleştirilmiştir bkz. Yener 1998: 235-253. Kazı sırasında ele geçirilen bazı adak eşyaları, yapının MÖ 4. yüzyılda yapıldığını, ancak uzun süre kullanılmış olduğunu ortaya koymuştur.
9. Yazıt MSGSÜ Arkeoloji Bölümü Arş. Gör. Filiz Dönmez Öztürk tarafından çalışılmaktadır. Dönmez Öztürk'e göre yazıtın çevirisi "Sağlıcakla kalın Agrophylaks Synekgdemos'tan" şeklindedir. *Agrophylaks*'lık kırsal alanda güvenlik ve düzeni sağlayan, ekili köy arazilerini koruyan görevli ya da bekçidir.
10. "Çine Madran Dağı Murtat Tepesi Tümülüsü" olarak yayınlanan (bkz. Diler 1998: 412, 419; çiz. 10, 420; res. 11) tümülüs, etrafındaki taş duvar karakterine bakıla-

rak MÖ 4. yüzyıla tarihlenmiştir.

11. Antik yazarlardan Arrianus (1.xxxiii.8) Alinda kentinden en sağlam yerlerden biri olarak bahsetmekte ve Büyük İskender'in gelişi sırasında kentin sağlam surlarla çevrili olduğunu belirtmektedir (bkz. Özkaya ve San 2003: 236).
12. Özkaya *et al.* 1999'da, bu tür kulelerin Alinda ile Amyzon arasındaki askeri yolu denetim altında buldurması bakımından önemine değinilmiştir (Özkaya *et al.* 1999: 302, 312, res. 3, ayrıca bkz. Marchese 1992: 48 vd.) Yine bu tarz kulelerin genel olarak MÖ 4. yüzyılda yapıldığı ve bu duvar tekniğinin MÖ 4. yüzyılda Kuzey Karya'da yaygın oluşu hakkında bkz. Akarca 1972: 144; Tırpan 1990: 176.
13. Benzer türde fresklerle bezeli bir kaya kilisesi yakın bölgede yer alan Latmos yakınında saptanmıştır (Peschlow 1996: 117, res. 118).
14. Bu düzeneklerin ezgi yatağı ve sıvı toplama havuzu olarak açıklanmaları hakkında bkz. Özkaya 1999: 302.
15. Tatarmemişler Nekropolü yakınında saptanan bir işlik için bkz. Diler 1998: 411 vd., res. 9.

KISALTMALAR

- AS Anatolian Studies, Journal of the British Institute of Archaeology at Ankara. London.
- AST TC Kültür ve Turizm Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü Araştırma Sonuçları Toplantısı. Ankara.

- BAR British Archaeological Reports. Oxford.
- BCH Bulletin de correspondance hellénique.
- OLBA Olba, Mersin Üniversitesi Kilikia Arkeolojisini Araştırma Merkezi Yayını. Mersin.

KAYNAKÇA

- AKARCA, Aşkıdıl
1972 Yunan Arkeolojisinin Ana Çizgileri I. Şehir ve Savunması: Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- AKDENİZ, Engin
1997 "1995 Yılı Büyük Menderes Ovası ve Çevresi Yüzeysel Araştırmaları" XIV. AST Ankara 1996 2: 233-254.
- BEAN, George E.
1980 Turkey Beyond the Meander: Londra: Ernest Benn.
- 2000 Eski Çağda Menderes'in Ötesi: çev. P. Kutoglu, (Arion Yayınları Arkeoloji Dizisi 4), İstanbul: Arion Yayınevi.
- BERNS, Christof
1999 "Der Hellenistische Grabturm von Olba", Olba II/ 1: 111-129.
- COUSIN, Gabriel
1900 "Voyage en carie", BCH 24: 27-31
- DİLER, Adnan
1998 "İç Karia Yüzeysel Araştırması 1996," XV. AST Ankara 1998 2: 409-422.
- DURUKAN, Murat
2003 "Olba/ Diocaeserea'daki Piramit Çatılı Mezar Anı-

tının Tarihlenmesi Üzerine Yeni Bir Görüş", Olba 7: 219-239.

- GÜNEL, Sevinç
2003 "Aydın ve Muğla İlleri 2001 Yüzeysel Araştırmaları" XX. AST Ankara 2003 2: 113-127.
- İDİL, Vedat
1999 Nysa ve Akharaka. İstanbul: Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı.
- LAUMONIER, Alfred
1934 "Inscriptions de Carie", BCH 58: 291-380
1958 Les cultes indigènes en Carie. Paris: Editions E. de Boccard.
- MARCHESE, Ronald T.
1989 The Historical Archaeology of Northern Caria: A Study in Cultural Adaptations. (BAR International Series 536). Oxford: BAR.
- 1992 "Ancient Remains in Caria: The Watchtower at Arpas", AS XLII: 48-56.
- ÖZKAYA, Vecihi, Oya SAN ve Gürol BARIN,
1999 "Alinda (Karpuzlu)" XVI. AST Ankara 1999 2: 299-325.
- ÖZKAYA, Vecihi
2001 "Alinda Antik Dokusu ve Anıtsal Gömütleriyle İç

- Karya Bölgesinde Bir Kent", Zafer Bayburtluoğlu Armağanı, Sanat Yazıları: 463-479, (Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları 36), Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi.
- ÖZKAYA, Vecihi ve Oya SAN
2003 "Alinda 2001 Araştırmaları", XX. AST Ankara 2003 1: 235-249.
- PESCHLOW-BINDOKAT, Anneliese
1990 "Die Nekropolen von Latmos und Herakleia am Latmos", VII. AST Ankara 1989: 153-171.
1996 Der Latmos. Eine Unbekannte Gebirgslandschaft an der Türkischen Westküste. Mainz am Rhein. Philipp von Zabern.
- Pliny
1984 Natural History. libri XXXIII-XXXV.x1vi: 158-161. çev. H. Rackham. Cambridge: Harvard University.
- RAMSAY, William Mitchell
1895 The cities and bishoprics of Phrygia I. The Lycos Valley and South Western Phrygia. Oxford: The Clarendon Press.
- ROBERT, Louis
1962 Villes d'Asie mineure. etudes de geographie ancienne 1962, 2. basım.Paris: Editions E. de Boccard.
- RUGE, W.
1930 "Mastaura", RE XIV, Stuttgart, 2167.
- Strabon
1987 Coğrafya Anadolu (Kitap XII, XIII, XIV), çev. Adnan Pekman. (Antik Kaynaklar Dizisi 1a). İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- TIRPAN, Ahmet
1990 "Alabanda", VII. AST Ankara 1989: 171-191.
- YENER, Emine
1998 "Aydın İli, Çine İlçesi, Kabataş Köyü, Tepecik Tümülüsü Kurtarma Kazısı 1996", 8. Müze Kurtarma Kazıları Semineri. Ankara 7-9 Nisan 1997: 235-253. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü.
2001 "Alabanda Antik Kenti Kazı, Temizlik ve Çevre Düzenleme Çalışmaları 1999", 11. Müze Çalışmaları ve Kurtarma Kazıları Sempozyumu. Denizli 24-26 Nisan 2000: 5-16. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü.

EK 1 : AYDIN'IN ÇİNE VE NAZİLLİ İLÇELERİ ARKEOLOJİK ENVANTER LİSTESİ 2000-2003

Env. no.	Türü/ adı	Buluntu yeri/ mevki	İlçe
N19A001	ören yeri	Seferler Havutlu Tepe	Çine
N19A00101	kutsal alan	Seferler Havutlu Tepe	Çine
N19A00102	tapınak?	Seferler Havutlu Tepe	Çine
N19A00103	tapınak?	Seferler Havutlu Tepe	Çine
N19A00104	heroon?	Seferler Havutlu Tepe	Çine
N19A00105	nekropol	Seferler Havutlu Tepe	Çine
N19A00106	kaya sığınağı	Seferler Havutlu Tepe	Çine
N19A00107	merdiven	Seferler Havutlu Tepe	Çine
N19A00108	yazıt	Seferler Havutlu Tepe	Çine
N19A00109	sunak	Seferler Havutlu Tepe	Çine
N19A002	siğ yerleşim	Soğukoluk Emirler Mah.	Çine
N19A003	t. yapı*	Soğukoluk	Çine
N19A004	kale	Soğukoluk Kocasar	Çine
N19A00401	kutsal alan	Soğukoluk Kocasar	Çine
N19A00402	kaya nişi	Soğukoluk Kocasar	Çine
N19A00403	heroon ?	Soğukoluk Kocasar	Çine
N19A00404	sarnıç	Soğukoluk Kocasar	Çine
N19A00405	sarnıç	Soğukoluk Kocasar	Çine
N19A00406	nekropol	Soğukoluk Kocasar	Çine
N19A0040601	Karya tipi mezar	Soğukoluk Kocasar	Çine
N19A0040602	Karya tipi mezar	Soğukoluk Kocasar	Çine
N19A00407	merdiven	Soğukoluk Kocasar	Çine
N20A001	nekropol	Belenköy Kabalar Gavurdamları	Çine
N20A00101	Karya tipi mezar	Belenköy Kabalar Gavurdamları	Çine
N20A00102	parçalı lahitler	Belenköy Kabalar Gavurdamları	Çine
N20A00103	oda mezar	Belenköy Kabalar Gavurdamları	Çine
N20A00104	ostothek/ urne	Belenköy Kabalar Gavurdamları	Çine
N20A00105	işlik	Belenköy Kabalar Gavurdamları	Çine
N20A002	kale	Hacıpaşalar Asartepe	Çine
N20A00201	kaya sığınağı	Hacıpaşalar Asartepe	Çine
N20A00202	merdiven	Hacıpaşalar Asartepe	Çine
N20A00203	kaya nişi	Hacıpaşalar Asartepe	Çine
N20A003	kale	Hacıpaşalar Keçiasarı	Çine
N20A00301	işlik	Hacıpaşalar Keçiasarı	Çine
N20A00302	sarnıç	Hacıpaşalar Keçiasarı	Çine
M19A001	tapınak?	Dereli Demirsi heroon?	Çine
M19A002	ören yeri	Sağlık Ancin	Çine
M19A00201	nekropol	Sağlık Ancin	Çine
M19A0020101	kule	Sağlık Ancin	Çine
M19A0020102	lahit	Sağlık Ancin	Çine

Env. no.	Türü/ adı	Buluntu yeri/ mevki	İlçe
M19A0020102	Karya tipi mezar	Sağlık Ancin	Çine
M19A00202	postament/ sunak	Sağlık Ancin	Çine
M19A00203	sütün başlığı	Sağlık Ancin	Çine
M19A003	köprü	Kargı İncekemer	Çine
M19A004	t. yapı (mezar?-sarnıç?)	Hasanlar	Çine
M19A005	kale	Deveci Asarı	Çine
M19A00501	t. yapı (tapınak ?)	Deveci Asarı	Çine
M19A00502	t. yapı (tapınak ?)	Deveci Asarı	Çine
M19A006	Karya tipi mezar (yazıtlı)	Soğukoluk Karıncalıkaya	Çine
M19A007	nekropol	Yeşilköy Ahırköy	Çine
M19A00701	kule	Yeşilköy Ahırköy	Çine
M19A00702	Karya tipi mezar	Yeşilköy Ahırköy	Çine
M19A00703	işlik	Yeşilköy Ahırköy	Çine
M19A00704	işlik	Yeşilköy Ahırköy	Çine
M19A008	t. yapı	Soğukoluk Karıncalıkaya	Çine
M19A009	ören yeri	Sağlık Ancin	Çine
M19A00901	işlik	Sağlık Ancin	Çine
M19A010	ören yeri (Alabanda)	Alabanda	Çine
M19A01001	nekropol	Alabanda	Çine
M19A0100101	lahit	Alabanda	Çine
M19A0100102	anıt mezar	Alabanda	Çine
M19A01002	tiyatro	Alabanda	Çine
M19A01003	Apollon tapınağı	Alabanda	Çine
M19A01004	hamam	Alabanda	Çine
M19A01005	Dor tapınağı	Alabanda	Çine
M19A01006	bouleuterion	Alabanda	Çine
M19A011	ören yeri	Cumalar Başkaraca, Gavur Bahçesi	Çine
M19A012	kaya mezar	Kargı	Çine
M20A001	tümülüs	Kabataş Tepecik	Çine
M20A002	ören yeri	Madran	Çine
M20A00201	nekropol	Madran	Çine
M20A0020101	Karya tipi mezar	Madran	Çine
M20A0020102	oda mezar	Madran	Çine
M20A00202	yol	Madran	Çine
M20A00203	işlik	Madran	Çine
M20A003	ören yeri	Kavşit Anlıtaş	Çine
M20A00301	nekropol	Kavşit Anlıtaş	Çine

Env. no.	Türü/ adı	Buluntu yeri/ mevki	İlçe
M20A0030101	lahit	Kavşit Anlıtaş	Çine
M20A0030102	Karya tipi mezar	Kavşit Anlıtaş	Çine
M20A00302	yol	Kavşit Anlıtaş	Çine
M20A00303	işlik	Kavşit Anlıtaş	Çine
M20A004	ören yeri	Murtat Tepe	Çine
M20A00401	nekropol	Murtat Tepe	Çine
M20A0040101	tümülüs	Murtat Tepe	Çine
M20A0040102	tümülüs	Murtat Tepe	Çine
M20A0040103	Karya tipi mezar	Murtat Tepe	Çine
M20A005	t. yapı	Böğrüdellik	Nazilli
M20A006	ören yeri	Böğrüdellik	Nazilli
M20A00601	yazıt	Böğrüdellik	Nazilli
M20A00602	yazıt	Böğrüdellik	Nazilli
M20A00603	paye başlığı	Böğrüdellik	Nazilli
M20A00604	tonozlu yapı	Böğrüdellik	Nazilli
M20A007	ören yeri	Çamköy	Nazilli
M20A00701	nekropol	Çamköy	Nazilli
M20A0070101	sandık mezar	Çamköy	Nazilli
M20A008	ören yeri	Demirciler	Nazilli
M20A00801	nekropol	Demirciler	Nazilli
M20A0080101	sandık mezar	Demirciler	Nazilli
M20A0080102	tümülüs	Demirciler	Nazilli
M20A00802	yol	Demirciler	Nazilli
M20A011	höyük	Asartepe	Çine
M20A01101	kale	Asartepe	Çine
M20A01102	nekropol	Asartepe	Çine
M20A0110201	Karya tipi mezar	Asartepe	Çine
M20A0110202	Karya tipi mezar	Asartepe	Çine
M20A015	ören yeri	Taşgedik	Çine
M20A016	nekropol	Tatarmemişler Okul Mah.	Çine
M20A01601	Karya tipi mezar	Tatarmemişler Okul Mah.	Çine
M20A01602	oda mezar	Tatarmemişler Okul Mah.	Çine
M20A01603	parçalı lahit	Tatarmemişler Okul Mah.	Çine
M20A01604	işlik	Tatarmemişler Okul Mah.	Çine
M20A018	ören yeri (Mastaura)	Mastaura	Nazilli
M20A019	ören yeri	Dereağzı	Nazilli
M20A020	çeşme	Alabayır Köyüğü	Çine
M20A021	Karya tipi mezar	Hacıpaşalar Köyüğü	Çine
M20A022	işlik	Hacıpaşalar Köybeleni Yaylalık	Çine
M20A023	nekropol	Hacıpaşalar Köybeleni Yaylalık	Çine

Env. no.	Türü/ adı	Buluntu yeri/ mevki	İlçe
M20A02301	Karya tipi mezar	Hacıpaşalar Köybeleni Yaylalık	Çine
M20A02302	Karya tipi mezar	Hacıpaşalar Köybeleni Yaylalık	Çine
M20A024	Karya tipi mezar	Hacıpaşalar Kayasoğuk	Çine
M20A025	Karya tipi mezar	Hacıpaşalar Kocataşgediği	Çine
M20A026	t. yapı	Hacıpaşalar Tabansöğüt	Çine
M20A027	kule	Ovacık Asarı	Çine
M20A028	Meryem Ana Kilisesi	Hacıpaşalar Dinecik	Çine
M20A029	kutsal alan	Hacıpaşalar Dinecik	Çine
M20A02901	kaya nişi	Hacıpaşalar Dinecik	Çine
M20A02902	merdiven	Hacıpaşalar Dinecik	Çine
M20A030	nekropol	Hacıpaşalar Dinecik	Çine
M20A03001	Karya tipi mezar	Hacıpaşalar Dinecik	Çine
M20A031	kule (mezar?)	Topçam Karapınar	Çine
M20A032	nekropol	Topçam Karapınar	Çine
M20A03201	tümülüs	Topçam Karapınar	Çine
M20A03202	tümülüs	Topçam Karapınar	Çine
M20A03203	Karya tipi mezar	Topçam Karapınar	Çine
M20A03204	urne/ ostohek	Topçam Karapınar	Çine
M20A033	Karya tipi mezar	Topçam Yaylaevleri	Çine
M20A034	ören yeri	Bereket, Mezarlık Düzü	Çine
M20A03401	nekropol	Bereket, Mezarlık Düzü	Çine
M20A0340101	lahit	Bereket, Mezarlık Düzü	Çine
M20A0340102	Karya tipi mezar	Bereket, Mezarlık Düzü	Çine
M20A03402	kutsal alan	Bereket, Mezarlık Düzü	Çine
M20A03403	tapınak	Bereket, Mezarlık Düzü	Çine
M20A03404	işlik	Bereket, Mezarlık Düzü	Çine
M20A035	ören yeri	Sarnıç Tolaz Mevkii	Çine
M20A036	t. yapı	Yeşilköy Ahırköy Kavaklıboğazı	Çine
M20A037	höyük	Eski Çine Kale Tepe	Çine
M20A03701	kale	Eski Çine Kale Tepe	Çine
M20A03702	nekropol	Eski Çine Kale Tepe	Çine
M20A0370201	oda mezar	Eski Çine Kale Tepe	Çine
M20A0370202	Karya tipi mezar	Eski Çine Kale Tepe	Çine
M20A038	kapı sövesi	Eski Çine	Çine
M20A039	yazıt	Eski Çine	Çine

* t. yapı tanımlanamayan yapı

Levha 1

Res. 1. Çine, Seferler Havutlu Tepede bir kaya sığınığı (env. no: N19A00106).

Res. 2. Çine, Seferler Havutlu Tepede, heroon olması muhtemel bir yapı (env. no: N19A00104).

Res. 3. Çine, Seferler Havutlu Tepede (env. no: N19A001) kayaların üzerlerindeki yapıların izleri olduğu düşünülen yuvarlak oyuklar.

Res. 4. Çine, Seferler Havutlu Tepede yerleşiminin çeşitli semtlerini birleştiren merdivenler (env. no: N19A00107).

Res. 5. Çine, Seferler Havutlu Tepede bir sunak (env. no: N19A00109).

Res. 6. Çine, Seferler Havutlu Tepede, bir kayanın üzerinde bulunan yazıt (env. no: N19A00108).

Res. 7. Çine, Kavşit Arılıtaş'ta (env. no: M20A003), merdivenli bir yol kalıntısı.

Res. 8. Çine, Kavşit Arılıtaş'ta (env. no: M20A003) bulunan bir postament.

Res. 9. Çine, Kavşit Arılıtaş'ta (env. no: M20A003) konglomeradan yapılmış bir lahit.

Res. 10. Çine, Bereket Mezarlık Düzünde Karya tipi mezarlarla lahit mezarların birlikte kullanıldığı bir nekropol (env. no: M20A03401).

Res. 11. Çine, Murtat Tepede (env. no: M20A004) kaçak kazılarla kısmen tahrip edilmiş bir tümülüs.

Res. 12. Çine, Murtat Tepedeki tümülüsün (env. no: M20A0040101) mezar odasından bir görünüş.

Res. 13. Çine, Murtat Tepedeki tümülüsün (env. no: M20A0040101) dromosundan bir görünüş.

Res. 14. Çine, Murtat Tepede (env. no: M20A004) kapağı kaybolmuş bir sandık mezar.

Levha 3

Res. 15. Nazilli, Böğrüdelik'te (env. no: M20A006), tiyatro ya da odeion'a ait bir oturma kademesi.

Res. 16. Nazilli, Böğrüdelik'te (env. no: M20A006), devşirme taşlarla inşa edilmiş, kullanılmayan bir cami.

Res. 17-18. Nazilli, Böğrüdelik'te devşirme malzeme olarak kullanılmış yazıtlar (env. no: M20A00601, M20A00602).

Res. 19. Nazilli'de yoğun bitki örtüsüyle kaplı Mastaura ören yeri (env. no: M20A018).

Res. 20. Nazilli, Çarıköy'de modern yolun kestiği nekropolde (env. no: M20A00701) bir sandık mezar.

Res. 21. Nazilli, Böğrüdelik'te bulunan tonozlu bir yapı (env. no: M20A00604).

Res. 22. Nazilli, Böğrüdelik'te bulunmuş bir paye başlığı (env. no: M20A00603).

Res. 23. Nazilli, Demirciler nekropolünde tahrip edilmiş bir tümülüsün (env. no: M20A0080102) dromos'u.

Res. 24. Demirciler nekropolündeki tahrip edilmiş tümülüsün (env. no: M20A0080102) mezar odası.

Res. 25. Çine, Eski Çine'de kalenin (env. no: M20A03701) duvarı.

Res. 26. Çine, Madran'da tonozlu bir oda mezar (env. no: M20A0020102).

Res. 27. Çine, Madran ören yerinde taş döşemeli yol kalıntısı (env. no: M20A00202).

Res. 28. Çine, Madran ören yerinde bir ışık (env. no: M20A00203).

Res. 29. Çine, Madran'daki tonozlu oda mezarın (env. no: M20A0020102) içinden bir görünüm.

Levha 5

Res. 30. Çine, Asartepe'deki höyük (env. no: M20A011) ve kalenin (env. no: M20A01101) görünümü.

Res. 31. Çine, Asartepe'deki nekropolden (env. no: M20A01102) bir görünüm.

Res. 32. Çine, Tatarmemişler Okul Mahallesiindeki nekropol (env. no: M20A016).

Res. 33. Çine, Tatarmemişler Okul Mahallesiindeki nekropolden (env. no: M20A016) bir görünüm.

Res. 34. Çine, Tatarmemişler Okul Mahallesiindeki nekropolde yapımı tamamlanmamış Karya tipi bir mezar (env. no: M20A01601).

Res. 35-36. Çine, Belenköy Kabalar Gavurdamları Mevkiinde çok sayıda Karya tipi mezarın bulunduğu nekropol alanı (env. no: N20A001).

Res. 37-38. Çine, Belenköy Kabalar Gavurdamları Mevkiindeki nekropol alanında bulunan bir oda mezarın (env. no: N20A00103) içeriden ve dışından görünümü.

Res. 39. Çine, Topçam Karapınar'da Hellenistik bir kule mezarın (?) bulunduğu nekropol (env. no: M20A032).

Res. 40. Çine, Topçam Karapınar'da bulunan büyük bir tümülüs mezar (env. no: M20A03202).

Res. 41-43. Çine, Topçam Karapınar'da kaçak kazı ile açılmış küçük bir tümülüs mezar (env. no: M20A03201).

Levha 7

Res. 44. Çine, Yeşilköy Ahırköy'de kule mezar (?) env. no: M19A00701) ve Kaya tipi mezarların bulunduğu nekropol (env. no: M19A0007).

Res. 45. Çine, Yeşilköy Ahırköy'de Hellenistik Devir için karakteristik duvar örgülü bir kule mezar (env. no: M19A00701).

Res. 46-47. Çine, Yeşilköy Ahırköy'deki nekropolde rastlanan işliklerden örnekler (env. no: M19A00703, M19A00704).

Res. 48. Çine, Sağlık Ancin'deki nekropol alanında bir lahit mezar (env. no: M19A0020102).

Res. 49. Çine, Sağlık Ancin'deki nekropol alanında bir kule (env. no: M19A0020101).

Res. 50. Çine, Sağlık Ancin'deki nekropol (env. no: M19A00201), alanında Kaya tipi mezarlar.

Res. 51. Çine, Sogukoluk Karıncalıkaya Mevkiinde yazıtlı, Karya tipi bir mezar (env. no: M19A006).

Res. 52. Çine, Sogukoluk Karıncalıkaya'daki Karya tipi mezarın (env. no: M19A006) günümüzdeki durumu.

Res. 53. Çine, Sogukoluk Karıncalıkaya'daki Karya tipi mezarın üzerinde yer aldığı kaya yüzeyindeki eski Yunanca (Hellenic) yazıt.

Res. 54. Çine, Sogukoluk Kocasar'daki kaleden (env. no: N19A004) bir görünüm.

Res. 55. Çine, Sogukoluk Kocasar nekropolünde (env. no: N19A00406) Karya tipi bir mezarlar.

Res. 56. Çine, Hacıpaşalar Köybeleni Yaylalık Mevkiinde kaya podyumu üzerinde yer alan lahit mezar (env. no: M20A02301).

Res. 57. Çine, Sogukoluk Kocasar kale yerleşiminde, tepede kayalara oyulmuş sarnıç (env. no: N19A00404).

Levha 9

Res. 58. Çine, Hacıpaşalar Dinecik Nekropolünde Kaya tipi mezarlardan birinin (env. no: M20A03001) beşik çatı şeklindeki kapığı.

Res. 61. Çine, Alabanda ören yeri (env. no: M20A001) yakınında, Kabataş Mevkiinde bulunan Tepecik Tümülüsünün girişi (env. no: M20A001).

Res. 59. Çine, Alabanda ören yerindeki nekropolde bulunan lahit mezar (env. no: M19A0100101).

Res. 62. Tepecik Tümülüsünün (env. no: M20A001) dromos'undan mezar odasına bakış.

Res. 60. Çine, Alabanda ören yerindeki anıt mezar (env. no: M19A0100102).

Res. 63. Tepecik Tümülüsünün (env. no: M20A001) girişi yakınında bulunan mermer bir phallos.

Res. 64.-65. Çine, Eski Çine Kale Tepe Höyükteki oda mezarın (env. no: M20A0370201) girişi ve içi.

Res. 66. Çine, Kargı'da İncekemer Köprüsü yakınında, kayalara oyulmuş bir mezar (env. no: M19A012).

Res. 67. Çine, Ovacık Asarı'nda çevreye hâkim bu kule (env. no: M20A027) olasılıkla bir gözcü kulesidir.

Res. 68. Çine, Hacipaşalar Asartepe savunma sistemine sahip bir kale yerleşimidir (env. no: N20A002).

Res. 69. Çine, Hacipaşalar Asartepe (env. no: N20A002) yerleşimindeki sur duvarı.

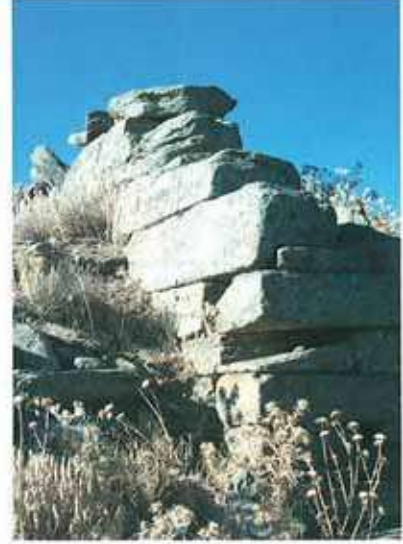

Res. 70. Çine, Hacipaşalar Asartepe'deki yerleşimde bir kaya sığınığı (env. no: N20A00201).

Levha 11

Res. 71. Çine, Deveci Asarı kalesinin (env. no: M19A005) onarım görmüş duvarı.

Res. 72. Çine, Eski Çine Kale Tepede kesme taştan kale duvarı (env. no: M20A03701).

Res. 73. Kayalık bir tepe üzerinde yer alan Çine, Hacipaşalar Keçiasarı kalesinden (env. no: N20A003) bir görünüm.

Res. 74. Çine, Hacipaşalar Keçiasarı kalesindeki iki büyük sarnıçtan biri (env. no: N20A00302).

Res. 75. Çine, Hacipaşalar Keçiasarı'ndaki kalenin (env. no: N20A003) kesme taştan örülmüş, kademeli teras duvarlarına ait kalıntılar.

Res. 76. Çine, Hacipaşalar Keçiasarı'ndaki kalede bulunan, iki katlı büyük bir yağ işliği (env. no: N20A00301).

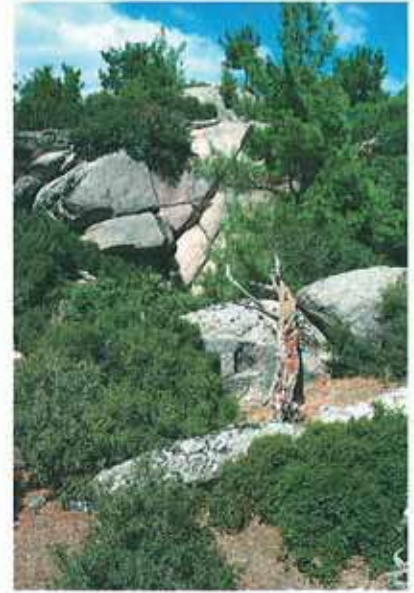
Res. 77. Çine, Soğukoluk Kocaasar kalesinde (env. no: N19A004), kayalar üzerinde, olasılıkla ahşap yapıların temellerine ait izler.

Res. 78. Çine, Soğukoluk Kocaasar kalesinde zirveye uzanan basamaklar (env. no: N19A00407).

Res. 79-80. Çine, Soğukoluk Kocaasar kalesindeki basamaklar (env. no: N19A00407).

Res. 81. Kocaasar kalesinde kayalara oyulmuş niş (env. no: N19A00402).

Res. 82. Çine, Hacıpaşalar Dinecik'te kaya zirvesine uzanan oyuklar (env. no: M20A02902).

Res. 83. Çine, Hacıpaşalar Dinecik'te (env. no: M20A029) kayaya oyulmuş sekiler.

Levha 13

Res. 84. Çine, Hasanlar'da mezar ya da sarnıç olabilecek tanımlanamayan bir yapı (env. no: M19A004).

Res. 85. Çine, Dereli Demirsi'de küçük bir tapınak ya da heroon olabilecek yapı (env. no: M19A001).

Res. 86. Çine, Hacipaşalar Dinecik'teki bir kaya kovuğunda, cephesi yok olmuş bir kaya kilisesi (env. no: M20A028).

Res. 87. Dinecik'teki kaya kilisesinin (env. no: M20A028) tavan ve duvarlarında, Meryem Ana'nın hayatını anlatan freskler bulunuyor.

Res. 88. Çine, Belenköy Kabalar'daki nekropolde bulunan bir işlik (env. no: N20A00105).

Res. 89. Çine, Bereket Mezarlık Düzü ören yeri ve nekropol alanının içinde yer alan bir yağ işliği (env. no: M20A03404).

Res. 90. Çine, Topçam nekropolü (env. no: M20A032) yakınındaki ambar.

Res. 91. Çine, Alabayır'da günümüzde de kullanılan antik çeşme yapısı (env. no: M20A020).